

Î N C H E I E R E

19 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de firma de producție și comerț „Lozana” societate cu răspundere limitată împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2017,

adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de firma de producție și comerț „Lozana” societate cu răspundere limitată împotriva Întreprinderii de Stat „Cadastru” și Oficiului Cadastral Teritorial Strășeni, intervenient accesoriu banca comercială „Moldova Agroindbank” societate pe acțiuni cu privire la contestarea actului administrativ,

c o n s t a t ă :

La 30 iulie 2015, firma de producție și comerț „Lozana” societate cu răspundere limitată (în continuare – FPC „Lozana” SRL) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Oficiului Cadastral Teritorial Strășeni cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că la 30 martie 2015 a înregistrat la Oficiului Cadastral Teritorial Strășeni cerere prealabilă prin care a solicitat: 1) să fie informat din care motive dosarul de inventariere tehnică, pașaportul tehnic (forma 2-TI) al imobilului și adeverința de înregistrare în drept de proprietate (forma 3TU) din 08 mai 1996 cu nr.12 înregistrată la BIT Călărași, nu sunt cusute la dosarul bunurilor imobile identificate prin numerele cadastraleXXXXX; 2) anexarea la dosarele cadastrale cu numerele XXXXXdosarul de inventariere tehnică, pașaportul tehnic (forma 2-TI), adeverința de înregistrare în drept de proprietate (forma 3TU) din 08 mai 1996 cu nr. 12 înregistrată la BIT Călărași și alte acte/documente ce confirmă dreptul de proprietate; 3) prezentarea dosarului de inventariere tehnică, pașaportul tehnic (forma 2-TI) al imobilului și adeverința de înregistrare în drept de proprietate (forma 3TU) din 08 mai 1996 cu nr. 12 înregistrată la BIT Călărași și toate documentele menționate mai sus pentru a face cunoștință cu ele; 4) efectuarea corectărilor în registrul bunurilor imobile cu numele cadastraleXXXXX, prin modificarea la subcapitolul I, modul de folosință a terenului destinație în destinație pentru construcție; 5) efectuarea corectării în registrul bunurilor imobile și de indicat titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu numărul cadastral 8022300075; 6) efectuarea corectărilor în registrul bunurilor imobile

cu numele cadastrale XXXXX și înscrierea corect la subcapitolul I, pct. 1.1 denumirea clădirii; 7) anexarea la dosarele cadastrale cu numerele XXXXX documentele de constituire, contractul de vânzare-cumpărare a terenului nr. 3852 din 29 decembrie 2000, contractul de constituire din 06 decembrie 1995, actul de transmitere din 01 martie 1995 actul de primire în exploatare din 18 februarie 1994; 8) furnizarea informației cu privire la motivele aflării documentelor nominalizate supra la dosarul cadastral XXXXX, da nu sunt anexate conform legislației la dosarele cadastrale cu numerele XXXXX; 9) furnizarea documentelor de constituire, și anume a contractului de vânzare-cumpărare nr. 3852 din 29 decembrie 2000, contractul de constituire din 06 decembrie 1995, actul de transmitere din 01 martie 1995, actul de primire în exploatare din 18 februarie 1994; 10) efectuarea rectificărilor la subcapitolul II a dosarelor cadastrale, cu indicarea tuturor documentelor, inclusiv a documentelor cu privire la repartizarea pământului; 11) efectuarea rectificărilor la subcapitolul II a dosarelor cadastrale, cu indicarea corectă a datei, 12) efectuarea rectificărilor în registrul bunurilor imobile și radierea dreptului de ipotecă înscris la subcapitolul III a dosarelor cadastrale cu numerele XXXXX, ca fiind înscrise cu încălcări grave, în baza unui contract/documente nevalabile, ilegale și care conțin semne de falsificare; 13) efectuarea rectificării în registrul bunurilor imobile și radierea dreptului de ipotecă, termenul/condiția și suma înscrisă la subcapitolul III a dosarelor cadastrale cu numerele XXXXX, ca fiind înscrise ilegal, cu încălcări grave, în baza unui contract/documente nevalabile și care conțin semne de falsificare; 14) furnizarea informației cu privire la documentele care confirmă faptul că solicitantul grevării este FPC „Lozana” SRL, cu prezentarea acestor documente, solicitând totodată radierea dreptului de ipoteca de la subcapitolul III pct. 3.1.1 și 3.1.2 din extras/certificat, ca fiind înregistrat neîntemeiat; 15) efectuarea rectificărilor în registrul bunurilor imobile și radierea dreptului de ipotecă la subcapitolul III a dosarelor cadastrale cu numerele XXXXX, ca fiind înscrise ilegal și cu încălcări grave; 16) anularea interdicției aplicate pe bunul imobil în baza procesului-verbal din 23 august 2001 și informarea organelor de urmărire penală despre existența procesului-verbal de sechestru din 23 august 2001, care este fals; 17) furnizarea informației cu privire la motivul lipsei datei, lunii, anului și numărului de înregistrare la Oficiul Cadastral Teritorial Strășeni și în ce perioadă de timp a fost primită notificarea numărul 2213 emisă de către Departamentul de executare a deciziilor judiciare oficiul Strășeni la 14 aprilie 2006; 18) acordarea permisiunii de a lua cunoștință de cărțile de înregistrare a documentelor parvenite la Oficiul Cadastral Teritorial Strășeni, pentru a verifica de către cine și în ce perioadă a fost prezentată încheierea Tribunalului Chișinău din 04 iunie 2002; 19) furnizarea informației și prezentarea documentelor care au stat la baza înscrierii la subcapitolul III grevarea drepturilor patrimoniale, partea I, alte drepturi reale, la pct. 3.1.1 și aplicare grevări – ipotecă asupra bunurilor imobile identificate cu numerele cadastrale XXXXX; 20) furnizarea informației și prezentarea documentelor care au servit ca temei pentru radierea acestor înscrieri și când a fost aplicată amprența „STINS”.

Relevă reclamantul că la 28 aprilie 2015 a recepționat scrisoarea nr. 01-04/424 emisă de către Oficiul Cadastral Teritorial Strășeni că, prin care a fost informat că termenul de examinare a cererii prelabile din 30 martie 2015 se prelungește până la 28 aprilie 2015. Ulterior, însă, prin scrisoarea nr. 01-04/461, recepționată la 14 mai 2015, a fost informat că termenul de examinare a cererii prelabile se prelungește până la 22 iunie 2015.

Susține reclamantul că a acceptat prelungirea termenului de examinare a cererii până la 22 iunie 2015, însă nici până la ziua depunerii cererii de chemare în judecată nu a primit răspuns la cererea din 30 martie 2015.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Strășeni din 10 august 2015 (f.d. 94 vo. I) s-a atras în proces Întreprinderea de Stat „Cadastru” în calitate de copârât, iar banca comercială „Moldova Agroindbank” societate pe acțiuni în calitate de intervenient accesoriu.

Prin cererea de concretizare a pretențiilor din 26 noiembrie 2015 (f.d. 121-129, 226 vol.I) solicită obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Strășeni să efectueze corectări în registrul bunurilor imobile cu numerele cadastrale XXXXX și să execute înscrierile corecte la subcapitolul I, modul de folosință a terenului, conform destinației și conform documentelor menționate, prin înlocuirea modului de folosință în „pentru construcție”; obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Strășeni să anexeze la dosarele cadastrale cu numerele XXXXX documentele de constituire, contractul de vânzare a terenului nr. 3852 din 29 decembrie 2000, contractul de constituire din 06 decembrie 1995, actul de transmitere din 01 martie 1995, actul de primire în exploatare din 18 februarie 1994, ce se află în dosarul cadastral cu numărul XXXXX; obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Strășeni să efectueze rectificări la subcapitolul II al dosarelor cadastrale data înregistrării, cu indicarea datei de 09 aprilie 2001, conform contractului de vânzare-cumpărare a terenului înregistrat la 09 aprilie 2001; obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Strășeni să efectueze rectificări în registrul bunurilor imobile prin radierea dreptului de ipotecă înscris la subcapitolul III pct. 3.1.1 a dosarelor cadastrale cu numerele XXXXX, ca fiind înscrise cu încălcări grave și în baza unui contract și documente nevalabile, ilegale și care conțin semne de falsificare; obligarea Oficiului Cadastral Teritorial Strășeni să radieze dreptul de ipotecă înscris în registrul bunurilor imobile la subcapitolul III, asupra bunurilor imobile cu numerele cadastrale XXXXX ca fiind înscrise cu încălcări grave, în baza unui contract și documente nevalabile și care conțin semne de falsificare.

Prin hotărârea Judecătoriei Strășeni din 24 octombrie 2016 (f.d. 239 vol. I, 3-9 vol.II) s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de FPC „Lozana” SRL împotriva ÎS „Cadastru” și Oficiul Cadastral Teritorial Strășeni, intervenient accesoriu BC „Moldova Agroindbank” SA cu privire la contestarea actului administrativ.

În susținerea soluției adoptate, prima instanță a reținut că ÎS „Cadastru” nu este în drept să schimbe destinația terenurilor cu numerele cadastrale XXXXX, deoarece aceste terenuri au fost formate în baza deciziei din 15 mai 2001 privind formarea bunurilor imobile prin separare din bunul imobil cu nr. cadastral XXXXX. Astfel, odată ce actul primar de autentificare a dreptului deținătorului terenului cu numărul cadastral XXXXX este titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren, în care este indicat destinația terenului ca fiind agricolă, rezultă că și terenurile care au fost separate din acesta au aceeași destinație – agricolă.

Succesiv, instanța inferioară a reținut că atât timp cât titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nu este anulat, ÎS „Cadastru” nu este în drept să facă modificări în registrul bunurilor imobile, reclamantul urmează să solicite autorității publice locale, care a emis titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, rectificarea acestuia în partea ce ține de destinația terenului, iar ulterior, pe cale de consecință, va fi în drept să obțină rectificările în Registrul de stat al bunurilor imobile.

În altă ordine de idei, prima instanță a conchis inadmisibilitatea efectuării rectificărilor la subcapitolul modului de folosință a terenurilor, din motiv că înscrisurile prezentate de către reclamant confirmă că de la început destinația terenului litigios a fost „teren cu destinație industrială și alte destinații speciale”, iar prin acțiunea înaintată reclamantul solicită atribuirea destinației „construcții”.

Subsecvent, a constatat că, în speță, în urma separării, atât de fapt, cât și de drept, bunul imobil inițial continua să existe, iar partea separată din acesta devenind un bun imobil nou. Astfel, dacă în dosarul cadastral al bunului imobil identificat prin numărul cadastral XXXXX care este bunul imobil inițial, se conțin originalele documentelor ce atestă dreptul de proprietate, fapt confirmat și de către reclamant, este cert că aceleași acte nu pot exista în original în dosare cadastrale a bunurilor imobile nou-formate prin separare, or, originalul poate fi un singur document.

În această ordine de idei, a conchis că este inadmisibilă și alogică alegația reclamantului precum că data înregistrării dreptului de proprietate urmează a fi considerată data înregistrării bunului imobil inițial cu numărul cadastral XXXXX, or, temeiurile de apariție a dreptului de proprietate ale bunului inițial și celor separate sunt complet diferite și urmează a fi înregistrate în Registrul bunurilor imobile consecutiv apariției dreptului de proprietate și nu concomitent.

Succesiv, prima instanță a constatat că la moment nu există temeiuri de radiere a înscrisurilor cu privire la grevarea, iar argumentele reclamantului cu privire la falsificarea contractului de gaj, prin prisma art. 118 din Codul de procedură civilă, nu au nici un suport probator.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2017 (f.d. 41, 43-49 vol. II) s-a respins apelul declarat de FPC „Lozana” SRL și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Strășeni din 24 octombrie 2016.

La 21 iunie 2017 FPC „Lozana” SRL a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a reiterat motivele de fapt ale cauzei și a invocat că prevederile art. 432 lin. (2) lit. a) și b) din Codul de procedură civilă.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art.433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Conform art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Conform art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul constată că din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul comunicării recurentului deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2017 pentru a determina respectarea termenului legal de declarare a recursului, însă decizia recurată a fost expediată participanților la proces prin scrisoarea de însoțire nr. 5047 din 25 aprilie 2017 (f.d. 50 vol. II), iar cererea de recurs a fost depusă la 21 iunie 2017, fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicată pe recurs (f.d. 57 vol. II), prin urmare calea de atac se consideră exercitată în termen.

Instanța de recurs taxează că potrivit articolului 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să fie dactilografată și trebuie să cuprindă esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective.

Completul constată că, argumentele invocate în cererea de recurs se axează asupra fondului cauzei și constituie, în esență, o reproducere a cererii de apel (f.d.19-27 vol. II) și a normelor de drept, prin urmare, nu pot fi reținute, or, recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Astfel, argumentele înserate de recurent ar putea fi încadrate în temeiul prevăzut de art.386 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă,

aplicabil doar procedurii de apel și nu se regăsește în art. 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului.

În acest sens, completul menționează că în cererea de recurs formulată recurentul nu a evidențiat memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, circumstanță care în esență face imposibilă exercitarea de către instanța investită cu realizarea căii de atac, prin controlul legalității deciziei recurate.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Astfel, este de menționat că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera nelegalitatea hotărârii.

În corolar, instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs, în esența lor, pot fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel și nu se regăsește în art. 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului, or, recursul este o cale de atac de drept vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat, iar argumentele invocate de recurent au fost deja supuse examinării și aprecierii juste de către instanța de apel prin prisma art.130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

În această ordine de idei, completul decelează că **recurentul** nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel, iar argumentele înserate în **recurs** sânt distincte procedurii de recurs, circumstanță care evidențiază caracterul declarativ al **acestuia**, lipsit de conținut și evidențiază simplul fapt al dezacordului **recurentului** cu soluția dată de instanțele inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67*). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de **recurentul FPC „Lozana” SRL** nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată, fiind neglijate în mod clar dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că **recurentul FPC „Lozana” SRL** a depus prezenta **cerere de recurs** după ce a avut posibilitate de a fi auzit de instanța de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea*

nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că **recurentului** i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (*Blücher împotriva Cehiei, cererea nr. 58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67*).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în **recurs** nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art.432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de **FPC „Lozana” SRL** în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de firma de producție și comerț „Lozana” societate cu răspundere limitată împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2017 se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță